

udføre. Og maaske ikke mindst gælder det i Henseende til *Dommeren selv*. En Mand uddannes til sin Virksomhed, men han udvikles først ved sin Virksomhed, og en fin Udvikling i sikker Ledelse, klar Retsopfattelse og overlegen Upartiskhed i Retsanvendelsen vil lettest kunne ventes, naar Dommeren kun virker som Dommer. — Tillige vil Begrebet *Dommerfuldmægtig* ophøre at eksistere. Allerede efter Lovforslaget, som det foreligger, maa det være Meningen, at ingen Fuldmægtig-Konstitution for en Dommer, d. v. s. ingen Konstitution til paa Dommerens Ansvar at udføre dennes Gerning, kan finde Sted; men det vil, naar Dommeren vedbliver at have forskellig anden Embedsgerning, end hvad der hører til Dommerhvervet, vedblivende være nødvendigt at udstyre ham med Fuldmægtig. Nødvendigheden heraf ophører, naar hans Embedsgerning bliver udelukkende Dommervirksomhed. Denne Virksomhed vil da — med den fornødne Hjælp til Skriverarbejde — blive rent personlig, saaledes som den helst bør være.

Sine Overvejelser af, hvorledes de ny Øvrighedskredse skulle betegnes, har man sluttet med at foreslaa Øvrighedskredsene udenfor Kjøbenhavn kaldede Sysler og Embedsmanden i en saadan Kreds Sysselmand.

Det vilde nu have sine Fortrin at faa — som i Lovforslaget foreslaaet — Landets Inddeling i Underretskredse optaget i den her foreliggende Lov. Men Bestræbelse herfor vilde, navnlig da som Regel 2 Sysler skulle udgøre 1 Retskreds, kræve Afventning og Bearbejdelse af mange Oplysninger, som vilde afstedkomme et lidet ønskeligt Ophold i Udvalgets Arbejde, og man har derfor givet Afkald herpaa. Da det dog maa ønskes, at Landets Inddeling i Retskredse vedbliver som hidtil at være en Lovgivningssag, har man valgt den Vej, der er vel kendt fra tidligere Forslag: at foreslaa Retskreds-Inddelingen fastsat ved særlig Lov. Ved at foreslaa dette er det imidlertid Meningen, at Retskredsenes Antal skal være *omtrent* 50 og Syslernes Antal *omtrent* 100.

I alle de Kontorsager, hvis Besørgelse det er Befolkningen mest magtpaaliggende at beholde i rimelig Nærhed, forblive Afstandsforholdene altsaa væsentlig uforandrede (for nogle Egne, hvor der nu findes uheldige Retskredsgrænser, ville Forholdene ventelig blive forbedrede); i Rettergangssager ville Forholdene vel lempes betydelig for Befolkningen derved, at der foruden Hovedtingsteder bliver Bitingsteder. Hvor Afstanden fra almindelig Ret alligevel er temmelig stor, vil der kunne bødes meget herpaa ved at give Befolkningen paa Landet Adgang til i *Smaasager* at faa en Retsafgørelse i selve Kommunen, altsaa paa langt nærmere Hold end efter den bestaaende Tilstand. At have en Lægmand til i Smaasager og indenfor snævre Stedgrænser at afgøre Retstrætter, er jo vel bekendt fra ældre Kulturlande, og Forbilledet for den danske Forordning om Forligsvæsenet af 10de Juli 1795, nemlig den franske Lov af 24de August 1790, havde da foruden Forligsmæglingen tillige Retsafgørelsen i Smaasager ved Lægmandsdommer; men denne sidste Indretning har man ikke den Gang fundet Anledning til at indføre her i Danmark. Nu kan der derimod være Grund dertil, saa meget des mere som der neppe er nogen Tvivl om, at Institutionen, rigtig begrænset, i og for sig vil virke og føles som et Gode.

Her foreslaas den indført saaledes, at det er den i Henhold til Loven af 10de Maj 1854 § 65 valgte Tyendeforligsmægler, hvem der under Navn af *Kommunedommer* tillægges en vis Myndighed til at afgøre Smaasager, offentlige saavel som private. Disse Sager begrænses i Henseende til *Værdien* saaledes, at Paastanden maa være udtrykkelig indskrænket til en Pengedyldelse af ikke over 40 Kr., og i Henseende til *Arten* saaledes, at Kommunedommeren kun kan paakende 1) Sager, som alene angaa Overtrædelser, begaaede i Kommunen, af Politivedtægt eller Sundhedsvedtægt eller af Mark- og Vejfredsloven, og 2) private Sager, som ene angaa personlige Rivninger i Ord eller Gerninger, Tyende- og Arbejdsforhold, andre Erstatningstil-